

ПОМНІКІ АРХЕАЛОГІІ

Усе 27 помнікаў археалогіі - 3-й катэгорыі каштоўнасці

Назва, датаванне, фотаздымак гісторыка-культурнай каштоўнасці	Апісанне гісторыка-культурнай каштоўнасці	Адрас, месца знаходжання
1-6. Стаянка-2,-3,-4,-5,-6,-7 (V тыс. да н.э. – бронзавы век). Шыфры: 213B000902 – 213B000906, 213B000144	Крывінскі тарфянік – месца цэлага шэрагу старажытных паселішчаў узростам да 6 тыс. гадоў. На яго тэрыторыі знаходзяцца помнікі археалогіі – стаянкі Асавец 2,3,4,5,6,7. Большасць з іх даследаваў у 1968 г. М.М. Чарняўскі. На паверхні ўзгорка трапляліся крамяневая прылады працы і кераміка, а ў торфе каля паўночна-ўсходняга падножжа – рэшткі драўляных збудаванняў. Археалагічныя раскопкі вядуцца і зараз пад кіраўніцтвам Максіма Міхайлавіча Чарняўскага. Каардынаты: Асавец -2 54,91606 29,544388 Асавец -3 54,920309 29,550032 Асавец -4 54,916153 29,554152 Асавец -5 54,919842 29,552385 Асавец -6 54,921624 29,552621 Асавец -7 54,913438 29,54548	в.Асавец, 0,9-1,8 км на паўднёвы ўсход ад вёскі, на правым беразе р. Крывінка, побач з лесам, ва ўрочышчы Брускавішча і Дражня

7. Камень-следавік і крыніца, якая ўшаноўваецца. Шыфр: 213В000907

Валун амаль круглай формы памерамі 1,46 x 1,40 x 0,7 м. Крыніца размяшчаецца каля следавіка і займае невялікую плошчу. Следавік адносіцца да помнікаў тых часоў, калі панавалі язычніцкія вераванні. Ён – старажытны культавы помнік. Адбітак на камені нагадвае след чалавечай нагі і носіць назву “Божы слядок”. Каля следавіка размяшчаецца крынічка, якая ўшаноўваецца. Вада з яе лічыцца гаючай.

Камень-следавік і крыніца ўшаноўваюцца як культавы помнік часоў язычніцтва на тэрыторыі сучаснага Бешанковіцкага раёна.

Каардынаты: 55,126741 29,886618

аг.Астроўна, 0,8 км на ўсход ад аграгарадка, на левым беразе невялікай безыменнай рачулки, якая ўпадае ў воз. Астроўна, ва ўрочышчы Божы Слядок, злева ад дарогі Н-2041 “Астроўна – Горкі”

**8. Курганны могільнік-1 (2 насыпы).
Шыфр: 213В000908**

Вядомы з 1873 г. Абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі.
2 насыпы размяшчаюцца ў аг.Бачэйкава на сядзібах па вул.Краўчанкі.
Каардынаты: 55,014887 29,151624

аг.Бачэйкава,
на агародзе зямельнага ўчастка па вул. Краўчанка, 3

**9. Курганны могільнік-2 (2 насыпы)
Шыфр: 213В000909**

Курганны могільнік-2 выяўлены і даследванні ў 2009 г. Ільюцік А.В. і Чарняўскім А. І., раскопкі не праводзіліся. Уяўляе сабой 2 насыпы акруглай формы (вышыняй 1,5 – 3 м, дыяметрам – да 12 м.).

Каардынаты: 55,009767 29,157461

аг.Бачэйкава,
на паўднёвы захад ад курганнага могільніка-1, на правым беразе р. Ула, 0,5 км на поўдзень ад моста, на могілках, якія размешчаны справа ад дарогі Н-2050 “Бачэйкава – Клешчына”

10. Гарадзішча Бортнікі-1. Шыфр: 213В000910	Выявіў і абследаваў у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. Пляцоўка памерам 28х30 м., вышыня над берагам каля 6 м.3 паўднёвага боку прасочаны вал вышыняй 1,2 м. і прарэзаны ўваход шырыняй 4 м. Каардынаты: 55,175666 29,21888	в.Бортнікі-1, 1,4 км на паўднёвы ўсход ад вёскі, у лесе (паміж азёрамі Лешна і Плацішна)
11. Курган перыяду ранняга сярэднявечча, XII ст. Шыфр: 213В000147	Выявіў і абследаваў у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. Дыяметрам 20 м., вышыняй 1,5 м. Каардынаты: 55,176487 29,21432	в.Бортнікі-1, 1,1 км на паўднёвы ўсход ад вёскі
12. Курганны могільнік перыяду ранняга сярэднявечча, X - XII стст. Шыфр: 213В000151	Выявіў у 1955-56 гг. Л.В. Аляксееў, абследавалі ў 1967 г. Г.В. Штыхаў, у 1972 г. М.М. Чарняўскі. 2 курганы вышыняй каля 1,7 м., дыяметрам 11-12 м. Каардынаты: 55,071632 29,261551	в.Давыдкавічы, 150 м ад паўночнай ускраіны вёскі, на левым беразе р. Свячанка, ля месца яе вытоку з возера Слабадское

13. Курганны могільнік перыяду ранняга сярэднявечча, IX - XIII стст.

Шыфр: 213В000154

Адкрыў і абследаў у 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. абследаў Э.М. Зайкоўскі.

Каардынаты: 55,033878 29,158259

в.Жарнасекава,
0,5 км на захад ад паўночнай ускраіны вёскі, на могілках, на правым беразе р. Ула

14. Курганны могільнік. Шыфр: 213В000912

Адкрыў у 1955 г. Л.В.Аляксееў, абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі.

Каардынаты: 55,125658 29,201416

в.Жданова,
2 км на поўдзень ад вёскі, у лесе, злева ад дарогі ў в. Шапчына, на правым беразе р. Хоцінка, 0,45 км ад месца яе ўпадзення ў р. Ула, на поўнач ад вясковых могілак

15. Курганны могільнік. Шыфр: 213В000913

Выявіў у 1966 г. Г.В.Штыхаў, абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. 30 насыпаў вышыняй 2,5-3 м, дыяметрам 12-15м.

Каардынаты: 55,069795 29,965751

в.Замашэне,
0,3 км на поўнач ад вёскі, у лесе, абাপал дарогі ў бок воз. Мошна, справа ад дарогі ў в. Жыгалы, за вясковымі могілкамі (некалькі насыпаў на могілках)

16. Гарадзішча. Шыфр: 213В000914

Пляцоўка выцягнута з паўночнага захаду на паўднёвы ўсход, памерам 20 х 50 м. З поўдня прасочаны рэшткі вала. На пляцоўцы зафіксаваны культурны слой. Мясцовыя жыхары знаходзілі тут бітыя чарапкі і рэчы з жалеза.

Каардынаты: 55,058809 29,950581

в.Замашэне,
1,1 км на захад ад вёскі, злева ад дарогі Н-2006 “Пліса – Пясочнае”, у лесе, на левым беразе безназоўнага ручая, які ўпадае ў р. Чарнічанка

17. Курган, XII ст. Шыфр: 213В000155

Выявіў у 1959 г. Л.В.Аляксееў,
абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі,
у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. Вышыня 1,5
м, дыяметр 10 м.

Каардынаты: 55,192052 29,235855

в.Зарэчча,
0,1 км на поўдзень ад
вёскі, на левым беразе
р. Ула

18. Курганны могільнік, XII ст. Шыфр: 213В000156	Выявіў і абследаваў у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. 2 насыпы, дыяметрам 10 м., вышыняй 1,5 м. Каардынаты: 55,186249 29,211412	в.Зарэчча, 1,5 км на паўднёвы захад ад вёскі
19. Гарадзішча жалезнага веку, V ст. да н.э. – V ст. н.э. Шыфр: 213В000157	Помнік археалогіі выявіў і абследаваў у 1959 г. Л.В. Аляксееў, у 1981 г. абследаваў Э.М. Зайкоўскі. У культурным пласце каля 1 м знойдзены фрагменты грубаляпной гладкасценнай керамікі жалезнага веку і косці жывёл. Пляцоўка амаль круглай формы, памерам 40х41 м, узвышаецца над наваколлем на 9 метраў. Валы і равы адсутнічаюць. Каардынаты: 54,897778 29,407222	в.Застарыне, 1,3 км на ўсход ад вёскі, на ўзгорку на левым беразе р. Свячанка (прыток р. Ула), побач з вясковымі могілкамі

20. Курганны могільнік. Шыфр: 213В000915

Вядомы з канца 19 ст.
Абследаваў у 1956 г. Л.В.Аляксееў, у 1972 г. абследаваў М.М.Чарняўскі.
Уяўляе сабой 8 насыпаў акруглай формы (вышыняй 0,8 – 1,0 м, дыяметрам – да 10,0 м.).

Каардынаты: 54,897471 29,406602

в.Крупеніна,
1,7 км на паўднёвы захад ад вёскі, за 0,3 км на поўнач ад в. Доўгае, на паўночны захад ад дарогі М-3 “Мінск – Віцебск”, злева ад дарогі, якая адыходзіць тут у бок в. Лучкі (8 насыпаў вышыняй да 1 м, дыяметрам 9 м)

21. Курган, XIII ст. Шыфр: 213В000159

Выявіў у 1956 г. Л.В. Аляксееў, абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М. Зайкоўскі. Дыяметр 24 м., вышыня 3,5м.

Каардынаты: 55,03619 29,156188

в.Прыгожае,
0,5 км на ўсход ад паўночнага канца вёскі, за могілкамі, на левым беразе р. Ула.

**22. Гарадзішча, VIII ст. да н.э. – IV ст. н.э.
Шыфр: 213В000160**

Помнік археалогіі аб'яўлены ў 1956 – 1957 гг. Л.В.Аляксееў, у 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. Знойдзены рэшткі ляпной керамікі днепра-дзвінскай культуры (8-7 стагоддзі да н. э.). Пляцоўка дыяметрам 38 м. Паўночны схіл стромкі, з поўдня прасочваюцца рэшткі рова, з усходу схілы разараны.

Каардынаты: 54,981315 29,622611

в.Рубеж,
0,2 км на ўсход ад вёскі і ад дарогі Р-113 “Сянно – Бешанковічы – Ушачы”, на левым беразе р. Бярозка

**23. Курганны могільнік, X-XIII стст.
Шыфр: 213В000166**

Выявіў у 1929 г. І. Карандзей, абследаў ў 1972 годзе М.М.Чарняўскі. Раскопкі не праводзіліся.

Каардынаты: 55,225665 29,221347

в.Ульянаўка,
0,4 км на паўднёвы захад ад вёскі, на левым беразе р. Ула, 1 км на паўднёвы захад ад моста цераз раку

**24. Курганны могільнік (5 насыпаў).
Шыфр: 213В000916**

Адкрыў і ўпершыню абследаваў у 1956 г. Л.В.Аляксееў, 1981 г. абследаваў Э.М.Зайкоўскі. Уяўляе сабой 5 насыпаў, 4 з якіх круглай формы (вышыняй 1,8 м, дыяметрам 12 м.), 1 – доўгі (памерам 31х12х2 м.). 1 насып пашкоджаны ямамі скарбашукальнікаў. Астатнія ў здавальняючым стане.

Каардынаты: 55,225665 29,221347

в.Фролкавічы,
0,5 км на паўночны захад ад паўднёва-заходняй ускраіны вёскі (машынны двор), на левым беразе р. Ула, злева ад лясной грунтавой дарогі, якая адыходзіць ад дарогі Р-114 “Гарадок – Ула - Камень”, 0,1 км ад моста цераз р. Ула, у бок в. Стаі

25. Курган, XII ст. Шыфр: 213B000168

Адкрыў і абследаў у 1972 г.
М.М.Чарняўскі. Вышыня 1,7 м,
дыяметр 12 м.

Каардынаты: 55,20336 29,213333

в.Фролкавічы,
0,9 км на паўночны-
запад ад вёскі, на левым
беразе р. Ула

26. Гарадзішча. Шыфр: 213В000917

Вядома з 1964 г., абследавалі ў 1972 г. М.М. Чарняўскі, у 1981 г. Э.М. Зайкоўскі. Пляцоўка памерам 68х48 м. выцягнута з поўдня на поўнач і ўзвышаецца над падножжам на 7-10м. З паўночнага боку – роў глыбіней 2 м. і 2 валы вышынёй 2,1-2,5 м. Цяпер на пляцоўцы могілкі.

Каардынаты: 55,083607 29,732984

в.Чарнагосце,
1 км на паўднёвы ўсход ад вёскі, 0,9 км на захад ад в. Беркава, на правым высокім беразе р. Чарнагосніца

27. Гарадзішча жалезнага веку, V ст. да н. э. – V ст. н. э. Шыфр: 213В000170

Гарадзішча вядома з 1969 г. (К.П.Шут. 1969, мал.8, № 190), абследаваў у 1972 г. Міхась Міхайлавіч Чарняўскі. Уяўляе сабой насып выцягнутай формы з паўночнага захаду на паўднёвы ўсход (вышынёй да 4,0 м, даўжынёй – да 40,0 м).

Каардынаты: 55,075156 29,346402

в.Янаўшчына,
0,5 км на поўнач ад вёскі

